

Nro. 8.

A' FELS. CSÁSZARNAK ES A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken Januárus 25 - ik napján
1805 - ik elztendőben.

B é c s .

Eö Csász. és Cs. Királyi Felsege, Lajos Fő Hertzeget a' Katona-határookra ügyelő 's az Udvari Hadi Tanáttsal öfzszeköttetve lévő Kommissió Elölülőjévé nevezni méltoztatott.

Erdélyben a' Kolosvári K. Akadémiában, Politikai ; Kameralis, és Statistikai tudományokat tanított Profeszszor Dobokai Antal ur meghalalozván, a' kik ezen üressen maradott Profeszszori kathedrát, a' mellyel 700 Forintokból álló fizetés van öfzszeköttetve, elnyerni akarják, a' Fels. Rendelések szerént ugyan ott Kolosvárt a' F. Királyi Kormányozó szeknél jelentsék megkivántató Bizonyságleveleiknek közlése által magokat.

H

Magyar Ország.

„Orszlány Jan. 18-kán. T. N. Komárom Vármegye Physicusa Zay Sámuel Ur, a' szokás szerént most késő öfzön is megjárván a' vizsgálása alatt lévő helységeket, megjelent nállunk is Orszlánon. Szokása szerént tudakozódván a' betegekről, említettünk előtte kettőt, úgymint egy elméjében meg háborodottat, és egy ollyat, a' ki a' most mult nyári Zab-gyűjtéskor a' mezőn egyszerre még némult: és ámbár ezután is fenn járt 's beteg sem vólt, még is semmi hangot nem adhatott 10 egész hétig. Az elsőről azt mondotta, hogy azt majd meg nézi, ezt pedig maga eleibe hivatta, és minekutánna tótul ki kérdezette volna (melly kérdésekre a' Néma tsak intésekkel tartozott felelni) egyenesen azt mondotta, hogy ő azt bizonyoson meg fogja gyógyítani; a' minthogy azt egy hét alatt tökéletesen végre is hajtotta; és azolta a' beteg minden hiba nélkül helyesen beszéll. A' másik betegünknek is, valamint más szomszéd helységbeli illy állapotú betegeknék is szerentsés vólt ide lett jövedele. Ezt azért kívántuk a' Kurir által másoknak is tudtára adni, hogy az illyes nevezetesebb történeket a' Közönséggel mások is közöllyék. A' Némák Institutumában hasznos lehetne az illyen orvosi gondolkozás.“

Német Ország.

Hamburgból Jan. 6-kán. A' Pruszszus Király Malagába küldötte Reich nevű Doktort olyan utasítással, hogy a' sárga hideg természetit

(ha lehet) tanulja-ki, egyéb kegyességek mellett a' felől is bizonyossá tévén ötet, hogy, ha ezen utjában meg találna halni, a' felesége 600 tallérokból álló esztendőnként való penziót kap. — Megjegyzésre méltó dolog, hogy a' tudósok még csak a' felett sem egygyezhettek meg ezen nyavalya eránt mind ez ideig, hogy hol, és mikor kezdődött. Napnyugoti Indiában 20 esztendő-ólta esméretes, a' midőn igen kegyetlen pusztítást tett Sz. Domingó szigetén.

Olasz Ország.

Livornóból, Decz. 16-kán. Spighi úr, az itt lévő egészségre ügyelő Kommissio' előlülője, ilyen hirdetést intézett tegnapelőtt a' néphez: — „

„Livornói lakosok, ne rettegjete; legyetek teljes bizodalommal. A' kiket a' félelem honnyaikból elkergetett, terjenek vilzsa, és folytassák házi foglalatosságaikat. Nem történetből va ó okok, nem a' téli hideg idő miatt szünt-meg a' fárga hideg: aprónként tsendesedvén végezetre egészen kiirtották ötet a' hathatós eszközök. Hasonló vigyázás fog ez után is fenn állani, hogy a' kegyetlen dög közöttünk többé fel ne támadhasson. Az Orvosok különös vigyázattal fognak minden lakosaiknak egészségére figyelmezni. Hanem a' nagy öröm mellett el ne felejtsétek tsakugyan hogy a' nagy veszedelemnek megszűnését, különösen az Isteni irgalmasságnak és a' mi védelmező Patronánknak a' legszentebb szűz Mariának, kell köszönnünk. Háládatos érzékenység töltse bé szíveiteket ked-

ves Királynénk eránt is, a' ki a' maga jóltévo kegyessége szerént, a' mi inségeinknek siető elhá- rittatására minden hathatós eszközöket kiszolgál- tatott.

B o l o g n á b ó l, Jan. 4-ikén. A' Livornó- béliek eléneklék ugyan a' fárga hidegnek megszű- nésiért a' T e D e u m L a u d a m u s t : az ő szom- szédjaik azonközben még ezért, jó vigyázattal len- ni ezen város eránt meg nem szüntek. Azért , hogy az emberek ezen nyavalyában már most nem halnak, idő kell még arra tsakugyan, hogy a' méregmatéria egészlzen kiirtódjon. A' Kordon is tart még mind L i v o r n ó mind pedig P i s a körül, tsak hogy nem éppen olyan szorossan, mint eleinten.

A' Nápolyi tartományokból néhány ezer ed- dig ott táborozott Frantzia fegyveresek vissza in- dúltak Felső Olasz ország felé, és itt nállunk külö- nös hírek rebdesnek néhány napoktól fogva, ha- nem, minthogy még eddig tsak hírek, elő sem hozzuk.

Frantzia Ország.

P á r i s b ó l Jan. 10-kén. P á p a ö Sz. ge a' Természeti Historiai Muzeumot méltoztatott meg- látogatni tegnapelőtt. A' Profeszszorok által a' könyvesház' szálájában fogadtatott, kiknek nevek- ben Statustanátsos 's egyfzersmind a' növevényes kert' fő gondviselője F o u r c r o y, egy szép be- széddel köszöntötte, a' melyből a' következőket jegyzték-meg: — „

„Leg szerentsésebb napjainknak egygyike, Sz.

Atyánk, az, a' mellyen Sz.ged, minekutánna a' mi F. Császárunkat a' szent kenettel felkenvén, ezen városban lévő külömbkülömb templomainkat meglátogatta, ezen azoktól különböző templomnak látogatását is megtette. Nem tsak az egek beszélik az Isten' ditsőségét, az egész természet hirdeti azt; a' természetnek vizsgálói részenként tanítják és tanulják az Istenről való tudománynak külömbkülömb ágazatait; most, a' föld' gyomrába rejtetve lévő köveket keresik-ki; majd, a' plántákat szedegetik özfize, a' melyek a' földnek színet ékesítik; vagy pedig a' szárazon, vizen, és levegőben lakó állatoknak vizsgálásokban foglalatoskodnak. Itt pedig ezen természet' templomában, egy szemügy - és az ő tulajdonságaikkal megegyező reud szerént lévén mind ezek a' teremtmények helyheztetve, leg felségesebben ditsöitik a' teremtés nagy munkáját. Melly véghetetlen örömkre szolgál nekünk az, hogy a' S.ged szemei eleibe terjeszthetjük itten azon Isteni böltsesség' emlékezetofzlopait, a' melynek itt a' földön Sz. Atyaságod a' maga méltósága és virtusai által egy valóságos képe. Méltóztasson kedvesen fogadni Sz.ged a' mi háládatosságunknak kinyilatkoztatását, a' mely éppen oly változhatatlan, mint a' természet. “

Deák nyelven felelvén Pápa ő Sz.ge ezen köszöntésre, nyájas lebotsátkozással nyilatkoztatta, mely nagy megelegedéssel halgatta volna ezen vallás béli igazi érzenységtől diktáltatott kifejezéseket, azért is kiváltképpen, hogy azok ily nagy és megkülömböztetett érdemű tudósok által intéztettek hozzá.

A' napokban a' Párisi pénzvérő házat is meglátogatta ő Sz.ge, annak minden intézetei felől nagy gondal tudakozódván. Azon szobába való érkezésekor, melyben a' pénzt verik, Denon az igazgató, egy akkor készült arany pénzt ajánlott ő Sz.gének, a' melynek egygyik oldalán önnön képe izemléttetik, fő papi ruhájában a' hármaskoronával. A' más oldalán a' nap és ezüstendő szemléltetnek, a' mellyen ezen házat meglátogatta ő Sz.ge. Ugyan az ő Sz.ge jelenlétében vertek még egy emlékeztető pénzt, a' melyen a' koronázás szolennitáffai vannak leábrázoltatva. — Különös öröme szolgált a' szent Atyának, hogy a' Frantzia országban 12-dik Lajos idejétől fogva Napoleonig veretett pénzeket, mind egygyütt találta itt.

Végezete a' Belső Minister Champagny beszédének: — „

„A' Napoleon' esküvése, Franczia ország el-lenségeinek félelme és annak óltalmazó paizsa lesz örökké. Ha határaink megtámadtatnak, meg fog ugyan az az esküvés seregeinknek közepette ujittatni, 's a' mi határaink semmi beütéstől nem fognak tartani. Ez az esküvés minden elő-járóinknak emlékezetekbe bényomódván, ezekben fogja nékiek az ő foglalatosságaiknak tárgyát és köteleffégeiknek finormértékét juttatni minden időben: ha munkáikat az olykor-olykor való hibától meg nem őrizheti is, leg alább haladék nélkül meg orvasólja. Az az által megszenteltetett princzipiumok teszik a' mi törvényeinket. Jövendőben ke-velebb ujj törvényprojektumok fognak ezen Gyűlés eleibe terjesztetni. Polgári törvényes könyvünk

megfelelt a' közönséges várakozásnak, már minden polgárjaink tudják annak foglalatját; e' világit előttök minden lépéseikben, és mindenektől a' leg nagyobb nemzeti jónak tartatik. A' bűnöket tárgyazó (Criminalis) törvény - projektomoknak könyve is ki van már dolgozva; most van a' Státustanátsnak utolsó vizsgálása alatt.

„Fontenebleauból olyan katonaságunk állott már-ki, a' melynek fenytéktartása és egyéb maga alkalmaztatása kitündöklik. Kikötőhelyeinket, fegyveres házainkat, és dolgozó műhelyeinket, a' mi ugy nevezett Politeknika Oskolánk népesítitanúlt személyek által. A' Compiegni béli, mesterembereketnevelő Oskola, naponként tökéletesül.

„A' ragadó dög, nagy pufztításokat tett a' szomszéd országokban: a' mi kormányozó székünknek vigyázó gondoskodása megörizte határainkat ezen veszélytül. Azon eszközökkel való további élés, a' mellyeket a' böltseffég és köz jó javasol, ennekutánna is meg fog attól örizni bennünket, a' nélkül, hogy a' miatt, kereskedésünknek és egyéb szükséges foglalatosságainknak, félbe kellene szakadniok.

„A' V e n d e i Osztályban egy fő város fundálódik, a' mely a' Kormányozószéknek lakhelyévé rendeltetett. Ezen fő városból épületes principiumok fognak arra az osztályra széllyel terjedni, a' hol eddig a' tudatlanság és a' tanulásra való alkalmatosság béli fogyatkozás, már oly sokszor áldozatjává tett sok együgyü betsületes embereket a' gonosz mesterkedésnek.

„Manufakturaink arra a' tökéletességre léptek, hogy némelyek az Angliaiakkal vetélkednek. A'

szántásvetés palléroztatik és nevededik, 's a' legvalóságosabb gazdagságnak nemei sokasodnak. — A' felelevenült bátorság, a' jóltévő kezeket feloldozta, hogy szabadon gyakorolhassák munkáikat. A' kegyes adományok és testálások soha számasabbak nem voltak Fr. országban mint most. Hanem mostanában 31 ezerrel kissebb is a' szegények' száma Párisban, mint volt 1791-ben, és 21 ezerrel kevesebb, mint volt 1801-ben.

„A' R e l i g i ó, vízfza nyerte a' maga uralkodását. Az ő jobbjá felől áll a' T ü r e d e l e m (Tolerantia), és a' különböző Vallásoknak szolgálk, a' kik minnyájon azon egy Istent imádják, a' joságos tselekedeteknek gyakorlásokban álló vetékedésnél egyebet, nem esmérnek. —

„Ilyen a' mi mostani belső állapotunk. A' külsőt a' mi illeti —

„St. D o m i n g ó szigetét, a' Fr. bátorság a' Spanyolok egyenessége által segítettvén, megtartják nekünk. Martinique szigete, fel sem veszi az ellenség fenyegetődzéseit; azok a' kötelek, a' mellyek ötet eddig az anyaországhoz tsatólták, még erősebbek fognak már most egy atyai uralkodásnak modja alatt lenni. Guadaloupe, meggazdagodott az ő Angliai kereskedés béli prédái által. Guyána naponként virágzóbbá leszen. Isle de France és Reunion szigeteink, Asia kintseinek tár házai vólnának ma, 's London várossa kínzó kéttségeskedések közzé vólna helyheztetve, ha a' tapasztalatlanság vagy gyávaság miatt, egy igen jól kidolgoztatott plánunk (az Admirális Linois expeditzióját érti) füstbe nem ment volna. Hanem, tsak ugyan így is az ellenségtől nyert ragadomá-

nyokból élőködnek nevezett szigeteink még ma is. — „Seregeink nyert ditsőffégekhez méltó módon viselik magokat szünet nélkül. Vitézségekhez hasonló türedelemmel várják zúgolódás nélkül a' dolgoknak kimenetélét, és tökéletes bizodalommal vannak fő kormányozójoknak böltsefféggel kidolgozott plánumához. Tanúlnak uralkodni azon éltető álaton (tengeren), a' melly őket attól a' szigettől elválasztja, a' melly az ő egész haragjok² tárgya. Az ő bátorságok, az ő alkalmas magokvisellete, a' leg idősebb és leg nagyobb tapasztalású tengeri embereket bámulásra indítja. A' tengeri dolgokban naponként gyakorólják magokat, és az alatt, hogy az ellenséges hajós sereg a' szélveszekkel és habokkal való küfzködésben magát vesztegeti, a' miéink az alatt magokveszedelmezése nélkül szoktatják magokat a' vélek való tsatázáshoz. —

„Hannoverát ezen hadnak folyta alatt foglalaltuk-el. Ha valaha, most van modunk abba, hogy ellenségeinken fontos következésü tsapásokat ejthessünk. Tengeri készületeink jobb karban vannak ma, mint 10 esztendők-ólta voltak. Kiszálláshoz készült seregeink, számosabbak, 's a' győzedelemre minden tekintetben alkalmasabbak, mint valaha voltak. — „Kintstárunk állapotjában állandó rend uralkodik, és a' Státus' adóffágairól való papiroffainknak tsak nem szünetlen azon egy a' betsek. — „A' hadakozás rendkívül való költségeket okozott: hanem, mindenek önnön földünkről teltenek-ki. Ezek a' rendkívül való költségek már most meg fognak szünni; az elkerülhetetlenek azzal a' gazdálkodással tétetődhet-

nek ezután, a' mellyel a' hadakozás' kezdetében nem tétetődhetek. —

t „A' Cs. Koronázás' szolennitáffaira kívántatott, 's a' thronus fényességére továbbá is kívántatni fogó költségek, mind a' Korona' jövedelmeiből teltek és telnek-ki. A' pompáknak, mellyek ötet körülveszik, soha nem kell a' nemzetet terhelni. —

„E u r o p á n a k állapotjában igen nagy változások estek. — „Spanyol ország hafznát vette azon neutralitásból folyó nyugodalmának, a' melyet néki Fr. ország engedett és Nagy Britannia is megesmért vala. Az ő hajói azomban egyszerre megtámadtatnak, és az Amiensi Kötés Spanyol országra nézve is úgy megfzegetik; mint Fr. országra nézve történt. Ő Catholicus F. ge megtette végezetre azon lépést, a' mellyet tölle thronusának méltosága, a' kötelezett hűségnek megrontódása, 's a' nemzet ditsőffége kívántanak. — „Az Aultriai Császár, Kintstárjának helyreállítására, tartományainak boldogítására, 's kereskedéseiknek előmenetelesítésére fordította azt a' tsendeséget, a' melyben való megmaradást néki, az ő egyenes magaviselete 's alattvalóinak javok tanátsolja. — „Az Olasz Respublikának, a' mely Fr. országgal egy forma princepiumok szerént kormányoztatik, még szüklége van arra a' végső elintéztetésre, a' melly valamint a' jelenvaló ügy jövendő béli nemzeteinek egy formálog hafznos leszen. A' Császár, mint ezen Státusnak Élölülője és fundálója, magára vett köteleffégei szerént öfzletsatóltatva lévén azzal, meg fog felelni az ő benne helyheztetett bizodalomnak, védelmezni fog-

ja annak függetlenségét, 's egyfzersmind a' Fr. Birodalom javát is, a' mellynek hasonló képpen köszönheti ez a' Státus a' maga lételet, megfontólván, úgy fogja annakutánna a' két öszszefzövetkezett országok javát, a' vélek szomszédos tartományoknak környülállásaikhoz alkalmaztatott módon elintézni. Ezen változások által, a' melly a' közönséges jót az emberek különös javaikkal egygyeztetni fogja, semmivé tétedödnek végezetre minden izetlen rágalmazások, és a' Fr. Birodalom, a' melly önnön maga végvárakat épít a' maga meghatározott határain, nem fog többé azzal vádoltatni, hogy azoknak általlépésekre törekedik. — „Helyétzia békefélegben él a' maga Konstitutióján, polgárjainak böltsellégeken, és a' vélünk való szövetségen fundálódó javakkal. — „Batavia még most is egy olyan néhány fejekből álló Orzáglószék alatt sohajtoz, a' mellynek sem patriótizmussa, sem ereje, sem plánumaiban való egygyetértése nintsen. Az ő Koloniái másodversben is eladódtak, és egy ágyúlövés nélkül jutottak ellensége kezére. A' Batavus nemzetnek meg vannak még tsakugyan az ő talentomai, erköltsi, virtusai, 's jó gazdasága; tsak egy erőls fundamentomú, patrióta, és megvilágosodott gondólkodású Orzáglószékre van szüksége. —

„A' Pruszszus Király minden alkalmatossá-gokban Frantzia ország' barátjának bizonyította lenni magát: a' Császár is azon vólt részéről minden előforduló alkalmatossá-gokkal, hogy a' Királlyal való szerentsés egygyetértést mentül jobban megerössithesse. — „A' Német Birodalom Választó Fejedelmei és egyéb tagjai, mind ez ideig megfe-

leltek annak a' barátságos és jó akaró indulatnak, a' mellyel őket a' Fr. Birodalom maga eránt elkötelezte. — „Dánia, egy bölts, mértékletes, és mefzszelató politikának finormértékit követi állandóul. — „Az Első Sándor Császár tanácsosai' Gyűlésinek örállója, a' Nagy Katalin lelke. Nem fog ő elfelejtkezni arról, hogy a' Fr. Birodalom barátsága, ra nézve egy szükséges nehézség légyen az Europai fontnak egygyik serpenyőjében; hogy ő azt a' nagy távolság miatt nem bánthatja és tsendességit meg nem háborithatja, 's hogy leg főbb jova a' véle való kereskedésbéli egygyetértésen fundálódjék. — „A' Török Birodalom ingadozó a' politikára nézve; félelemből olyan principiumot vett-fel, a' melly nem egygyez-meg az ő javával. Bár önnön kárával ne tapasztalja, hogy a' félelem és határozatlanfág sittedni szokték az országoknak felfordulásokat, 's ezerfzer károsabbak azon veszélyeknél, a' mellyek egy szerentsétlen hadakozással öfzszeköttetve lehetnek.

„Akár mi mozdulásokat tegyen Anglia, a' Fr. Birodalom állapotja minden esetben meg van állandóul határozatva. Ö, barátjainak szövetségüket illendően megbetsülvén, sem ellenségeket nem szerez magának önkent, sem félni nem fog tőlök, ha lesznek. — „Anglia, ha által látja azt, hogy a' száraz Európát fel nem zenditheti; hogy, egy tzél és ok nélkül való háborúnak, kárát vallhatja; ha azt magával elhiteti, hogy a' Fr. Birodalom az Amiensi feltételeknél egyebeket soha el nem fogad, és azt meg nem engedi, hogy Malthának elfoglalása által Anglia a' kötést tettzése szerént meg szegje: kéttség kívül vizsza fog ismét a' bé-

kességes gondolkodásra térni. A' gyűlölség és irigység, tsak ideig tartó dolgok. “

Hofzfas tanátskozások után meghagyatik tsak ugyan az ujj Fr. Kalendarium, azért mindenek felett, hogy a' revoluzió történetei igen nagy ölfzeköttetéddéssel vannak hozzá: hanem a' nép egészen a' régihez alkalmaztatja magát.

A' St. Vallery nevü öbölben Boulogne mellett ilyen nevezetes tsata esett. Vimereux nevü Fr. prédáló hajó vasmatskán állván ott, az Anglusok jó számmal tsolnákokra ültek, 's éjjel, mint ök gondóltak véletlenül, magokat a' Fr. hajó mellé lopván, ezt megtámodták, 's hirtelen fel is másztak ráá. Hanem megtsalattak, mivel a' Franziaák öket készén várták, és hathatósan fogadván, rész szerént meg ölték rész szerént a' tengerbe tafzigálták öket, 8-tzan kívül, a' kik végezetre pardont kértek, 's a' kik között két igen meglebefedett Hadnagyok istaláltatnak. Számát az Anglusok vesztésinek nem tudhatni, mivel egy részint a' vizbe hányattak. A' Vimereux vesztése 2 hólt és 12 sebes emberből áll.

Marfziliából Decz. 31-kén. Blanchard a' mult tsötörtökön a' kiadott hirdetés szerént a' 64-dik, de igen szerentsésnek tarthatja magát, hogy nem a' legutólsó, levegői útazását tartotta itt. — Szép tsendes idő lévén kihirdettette, hogy fel fog evezni; a' mozsarágyuk jelt adtak az indulásra; a' sokaság megjelent nézésire; Blanchard és a' felesége nagy sebességgel felemelkednek; a' golyóbis

egy magos ház felé menvén a' kéményibe belé tsapódik; Blanchard maga a' hajóból a' házfede-
lire ugrik; az alszony meg ilyed, és a' késitkap-
ván, a' golyobifonn olyant, hasit, hogy' tsak nem
egyszerre a' földön terem véle.

Török Birodalom.

Konstantinápolyból, Decz. 5-dikén.
Marschal Brüne az itt lévő Fr. Követ, már oly
készen vala az innen való elindulásra, hogy a'
kísérésére rendeltetett Török fegyveres csoportnak
Komándánsa magát nálla már bejelentette: hanem,
tettzett a' nevezett Miniſternek a' maga elindulá-
sát mostanról elhalasztani még addig, míg még
egy Kurir megérkezik Párisból. Ujabban egy je-
lentést adván-bé a' Portához, panaszkodik a' Tö-
rök Miniſtereknek hozzá való magokalkalmazta-
tások eránt. Említi az Orosz fegyvereseknek a'
Dardanellaknál való kereftül botsáttatásokat
is, &c.

* * *

Magyar Literaturát tárgyazó Hir- tétel.

Azon járt utak között, mellyek az Embert a'
Teremtőnek esméretére vezérlik, leggyönyörösege-
sebbek 's bizonyosabbak azok, mellyek a' Ter-
mészet' szentséges rejtekeinek buvárlásán kereftül
hatván, az Örökkévalónak léte, 's mérhetetlen ha-
talmának, böltseségének, joságának imádandó bé-

lyegei felől, a' józan értelmet a' telyes megvilágosodásig meggyőzik; a' szívet ezen legfőbb valóság eránt mély megalázódással, elragadó bámulással és tisztelettel: önnön magára nézve pedig háborítatlan megelegetéssel töltik bé. — Rollin, Derhárm, Sultzert, Sander, Raff, külföldi — Szönyi, Segesvári, Sófalvi, Nagy, Fábrián, Földi, és Sz. Györgyi, honnyi Tudosok, (kiknek fejenként hálaadatos tisztelettel adózunk) ezeken az útakon önnön megelegetésekkel, 's világosodottabb feleiknek nyomos halznával fáradoztanak, 's fáradoznak részint mais, jóllehet különböző tekintetekben: kiknek e' tárgy fordított és eredeti Munkáikat már néhány elztendő tizedektől fogva Magyar nyelven is egész gyönyörűséggel olvashatni. ('S vajha Segesvári Urnak, az Astro-Theologia, N. Földi Urnak a' Természeti Historiának többi Országai felől, tett ígéreteik kivánt telyesedéssel koronáztatnának-meg már valahára!) — Ezen útakon fáradozott 's nyert Erdemkoszorút, ama halhatatlan emlékezetű Hamburgi Prof. Reimar H. Sámuelis, mely fáradozásának tökéletesen megérlelt gyümölcseért a' Vallásról írott és kiadott Könyvéért, (mellyet a' világosodottabb Nemzetek, már a' múlt Század' közép tájától fogva, tulajdon nyelveiken olvasván, égis magasztalnak) még a' következő Emberi nyomok is háládatossággal tartoznak. Én azért tapasztalván, hogy ez a' Munka az erő félben lévő elméket fokfele jelesebb tudománybeli esméretekkel 's igazságokkal édesdeden gazdagithatja, megeéreseket hettetheti; sőt még a' lélesebb tudományu

Ertelmeket is olvasására édesgetheti, 's vonzó gyönyörüségeivel elragadva legeltetheti: végre pedig a' Magyar Kézi Könyveknek tsekély számát e' tárgyban igen betses Darabbal öregbitheti; hogy ez a' bokros haszon, a' Magyar Olvasókra nézve is foganatlan ne legyen; néhány időktől fogva Hivatalbeli kötelességemtől maradott üres oráimat, magyarra lett fordítására telyes gyönyörüléggel szenteltem. Mely, a' legjobb eredeti kiadás szerént készített fordításomat rövid időn, vagy valamely Tudományok' előmenyéért áldozni kész Méltóságnak tartozott mély háládatosságomat kifejezendő ajánlásnál fogva, vagy Előfizetés', vagy aláírás' útján; vagy pedig más móddal, édes N e m z e t e m n e k lábai előtt le tenni, eltökéllettszándékom. Erről azért a' fordításbéli kedvetlen öszve találkozásnak elkerülése végett, ezennel hírt tenni kötelességemnek esmértem. Irtam Szent Geritzén, Máros Vésárhelyhez két orányi közföldre: Nov. 30-dikán 1804.

K o z m a G e r g e l y ,
Sz. Geritzei Unitarius Pap.

P. D.